

rului (care începe la f. 183, f. 182 fiind albă) se afla o filă cu următoarea notiță, semnalată de A. I. Jacimirskij :

Бѣлѣто .х.с.ц.кл. ПЛЕХАНЪРЪ КИЕВО(А) Мѡ(А)ДѡВ'ЕКА(Г) ЕТА НА Г(Е)АКО  
Н ГП(А)КА Лѣ(Т) .ЛѢ. Н М(Е)ЦН .Н.

Бѣлѣ(Т) .х.с.ц.пѡ. прѣл(Т) БАИЗН(Т) ЦРКЪ ГРА(А) КИЛІЖ Н Бѣл'ГРАА .Г.  
ЛѣТА ЦР(Е)ТЕА Е(Г).

„În anul 6921 (1413) Alexandru voievod a venit la domnie și a domnit ani 32 și luni 8.

În anul 6989 (1481) a luat Baiazid împăratul cetatea Chilia și Cetatea Albă, în al 3-lea an al împărăției lui”<sup>1</sup>.

Primul pasaj este aproape identic cu *Putna II* : Бѣлѣто .х.с.ц.с.<sup>2</sup> ЕТА НА  
ГОСПОАСТВО ПЛЕХАНЪРЪ КИЕВОАА Н ГОСПОАСТВОА .ЛѢ. ЛѣТ Н .Н. МѣСѢЦА, dar  
mai ales cu pasajul corespunzător din *Cronica sirbo-moldovenească*, copiată tot  
la Mănăstirea Neamțului (în ambele ei manuscrise) : Н ПЛЕХАНЪРЪ КИЕВОАА  
МѡДѡВ'ЕКАГО [de notat aceeași greșeală gramaticală : genitivul în loc de no-  
minativ] ЕТА НА ГОСПОАСТВО Н ГОСПОАСТВОА ЛѣТ .ЛѢ Н МѣСѢЦА .Н.

Al doilea pasaj de asemenea este aproape identic cu cel din *Cronica sirbo-  
moldovenească* : Сѣи ЦАРЬ [sc. БАИЗНЪ] ПРИМН КИЛІЖ Н Бѣл'ГРАА .Г. ГО ЛѣТА  
ЦАРЕТКА ЕГО.

Observăm, așadar, că izvorul celor două însemnări, care pot fi considerate  
un fragment de cronică, este *Cronica sirbo-moldovenească*, din care copistul  
a extras două știri din cele patru referitoare la Moldova (celelalte două se re-  
feră la Dragoș și la un eveniment din timpul lui Bogdan III, din 1512).

Așa stînd lucrurile, ne explicăm și greșelile de datare. Înaintea știrii despre  
Alexandru cel Bun se spune : „Бѣлѣто .х.с.ц.ка. [6921, resp. 1413] МѡУСІА Хо-  
АН НА НОВО БРАДО etc.“, or copistul a preluat această dată, deși din fraza urmă-  
toare, citată mai sus, nu rezultă că cele două evenimente au avut loc concomi-  
tent, ci aproximativ în același timp. În cazul celui de-al doilea pasaj, în fraza  
precedentă lui se spune că în anul 6989 (1481) Baiazid s-a urcat pe tron.  
Copistul însemnării a preluat această cifră, dar n-a mai adăugat cei trei ani.

Prima etapă a istoriografiei românești independente (sau a doua — dacă  
admitem că *Cronica sirbo-moldovenească*, deși din sec. al XVI-lea, reprezintă  
un tip mai arhaic) o surprindem în *Cronica scurtă a Moldovei* și în părțile  
de la început ale *Letopisețului anonim al Moldovei*, *Letopisețului de la Putna I*  
și *II* și, respectiv, *Cronicii moldo-polone* și *Cronicii moldo-ruse* (în afară de  
legenda premergătoare lui Dragoș, provenită dintr-un alt izvor<sup>3</sup>).

*Cronica scurtă a Moldovei* cuprinde o foarte succintă expunere (fără  
titlu!), de o pagină, a istoriei acesteia de la Dragoș voievod pînă la 1451,  
respectiv lista domnilor, cu mențiunea cîți ani au domnit. Deși adăugată pe  
un manuscris din sec. al XVI-lea (B.A.R., mss. slav nr. 280, f. 100a), ea este

<sup>1</sup> Jacimirskij, *Славянские и русские рукописи румынских библиотек*, p. 631; cf.  
Panaiteescu, *Manuscrisele...*, p. 90—91. Unde este însă această filă acum — nu știm.

<sup>2</sup> Data e aici greșită cu un an, căci în realitate e 1400. Dincolo greșala e mai mare, dar se  
datorește poate copistului : 6921 (1413).

<sup>3</sup> Cf. A. I. Jacimirskij, *Сказание вкратце о молдавских господарях в Р. кресен-  
кой летописи*, St. Pb., 1901, extras din *ИОРЯС*, t. VI.